

ljenski moći. Strimo življensko silo drevesa. Pokončajmo ga v nje-
govi rasti. Jeruzalemska biblija je prva sprejela tak prevod mimo
masoretskega teksta. Drugi moderni prevodi ostajajo če vedno
zvesti masoretskemu besedilu (npr. The Holy Bible, Revised stan-
dard version, London 1965), slovenski pa z majhno nedoslednostjo
sledi jeruzalemski bibliji. Tako s pomočjo tekstne kritike odkrijemo
izvirni pomen zarote hudobnežev zoper preroka Jeremija.

F. R.

DOPIS o. KARLA BALIČA IZ RIMA

Iz dopisa dra o. K. Baliča donosimo dva izvotka, koji se
odnose na aktualne teme o kojima je bilo riječi u prošlom
broju »Službe Božje«: prijevod kanona i triumfalizam.

Uredništvo

Iako rado pratim sav tamošnji rad i čitam razne publikacije
kao Glas Koncila, Svesci, Bogoslovska Smotra itd., nemam vremena
da malko koncentriram svoje sile pak rečem nešto posebno o pri-
jevodu kanona Mise. No nisam mogao da ne svratim pozornost na
razne prijevode rečenice »quo beatae Mariae **intemerata virginitas**
huic mundo edidit Salvatore». Riječi »beatae Mariae intemerata
virginitas«, netko mislim, R. Šagi-Bunić, prevada »dan u koje **nepo-
vrijedeno djevičanstvo** bl. Marije ovome svijetu rodi Spasitelja«,
drugi prevada »kad **nepomučeno** djevičanstvo...« (Služba Božja,
VIII, 1, str. 32). Ti u Misalu, str. 269, veliš »kad je blažena i netak-
nuta Djeвица Marija ovom svijetu rodila...«, a u Službi Božjoj,
VIII, 1, str. 13: »dan u koji blažena Marija, neokaljana Djeвица,
ovome svijetu porodi Spasitelja«. Ovaj Tvoj prijevod dovodi mi na
pamet borbu o Neoskrvnjenom Marijinu Začeću, kada su neki go-
vorili da riječ »imaculata« treba da se odnosi na Bl. Djevicu, a ne
na »conceptio«. Ti veliš »I svećenik i vjernik, osobito ako imaju
razvijeno jezično osjećanje, morat će se na njoj zaustaviti i domi-
šljati kako to da **NEPOVRIJEDENO** djevičanstvo rađa Spasitelja«. Imaš
potpuno pravo! Sve tamo, nekako do 4 st. ako se ne varam,
kada je u kanon ušla ova izreka, i svećenici i teolozi pitali su u
čemu se sastoji ova »intemerata virginitas«, i konačno su kazali
da je to **čudesno** porođenje: Marija nije porodila Sina na naravan
nego na čudesan način. Neki su kušali da to razjasne, i onda su
kazali da kako je Isus ušao kroz zatvorena vrata u Caenaculum,
tako je izašao iz utrobe Bl. Djevice »sine apertione, sine dolore,
sine violatione, sine actione«. Kazali su da je Krist sačuvao kod
svoje majke sigillum virginitatis. Drugi, kao Petavije, rekli su, da
obično rađanje kod žena, ostavlja neke tragove na tijelu, a da to nije
bilo kod Marije.

Ja znam da se danas sumnja o ovom čudesnom porođenju, kao
što se nažalost stavlja u sumnju i samo djevičanstvo ANTE PAR-
TUM. Priznajem sa prof. Mitterenom da, ako biološki promatramo
stvar, djevičanstvo se ne sastoji ni u tako zvanom Sigillum virgini-
tatis, niti u tome što bi porođenje bilo »sine actione, violatione,
apertione, dolore«. No da je Bog mogao sačuvati kod svoje Majke
sigillum virginitatis, i da je ona porodila na drugi način nego ra-
đaju obične žene, to, mislim, da nema razloga da se nijeće.

Svakako, kao što ne znamo na koji je način Marija uznešena
na nebo, tako ne znamo tačno kako je porodila Isusa, niti je uputno

tu ulaziti u tančine i neke neukusne analize. Rade treba reći sa sv. Augustinom »Demus Deo aliquid posse, quod nos fateamur non posse. In talibus rebus tota ratio facti, est potentia facientis«.

Naravski, mi moramo nastojati da učinimo latinske rečenice što naravnijim u našem jeziku, i što razumljivijim. Ali nije nikako dopušteno krnjiti stvarnu izrazajnu snagu.

Kod Forcellinija riječ »intemeratus« znači »**incorruptus**, inviolatus, integer«. Ovdje bi najbolje odgovarao izraz »incorrupta«, ali dobro stoji i nepovrijeđeno inviolata.

Na Koncilu je bilo govora o Marijinu djevičanstvu in partu. Stavljene je liturgijski izraz »eius integritatem non minuit sed sacra-
cravit« (Lumen gentium, n. 57/a, onda se upućuje na izvore: Koncil lateranski 649, Leo Magnus, Sv. Ambroz, — izvore, koje redovito teolozi tumače u smislu **čudesnog** porođenja.

Kad već jedanput pišem (što ne običajem), dopusti mi da rek-
nem dvije riječi i o »Službi Božjoj«. Ja taj list ne primam, i ne
znam kako mi je došao u ruke baš ovaj prvi broj od ove godine.
Ne znam dakle koji pravac zauzimalje revija. Dok mi se je učinilo
sve u u stilu »Službe Božje«, nisam mogao nikako dokučiti kako je
ovdje upao članak »Novi Trijumfalizam«. Ima tu lijepih misli,
uputa, napomena. No spisateljica B., koju ne poznam, upada u iste
pogrješke, koje bi htjela ispraviti. Omne nimium vertitur in viti-
um. Ja nikako ne razumijem što znači rečenica »Stari trijumfali-
zam baca je anateme na one koji misu htjeli NE MISLEĆI očeki-
vati odluke crkvenog Učiteljstva«. Bavim se povješću teologije,
posebno srednjeg vijeka. I znam da je uvijek vladao princip »credo
ut intelligam«, »intelligo ut credam«. Ljudski razum uvijek je na-
stojao da osvijetli, prouči, produbi vjerske istine, a crkveno nau-
čiteljstvo je pazilo da se tu ne prekorače određene granice. Poznato
je da i Papa i biskupi ne moraju biti teolozi: oni su testes fidei, te
imaju za to posebnu asistenciju Duha Svetoga. Kada je netko na-
brojio mane Crkve (simbiozu s državom, inkviziciju, vjerske ratove,
ideološki totalitarizam, klerikalizam, paternalizam prema radničkoj
klasi) onda »predavač je odgovorio otprilike da nije konstruktivno
kopati po prošlosti, nego da radije treba tražiti nove putove«. I B.
nije bila zadovoljna. Valjda bi imala pravo, ako su tu zaista pri-
sustvovali samo stručnjaci kao što je B. Svakako, danas se toliko
i tako govori o grijesima Crkve u prošlim vjekovima, da bi izgle-
dalo kako bi baš katolička Crkva bila kriva svemu. I neupućen
čovjek dobiva dojam, da ako zaista Duh Sveti kroz prošle vjekove
nije vodio kat. Crkvu, zašto bi je onda morao voditi danas, onako
kako to novi kritičari hoće...

B. nekako se zgraža kako je Crkva kroz sedamnaest vjekova
bila takova da je »naša vjera u Boga Abrahamova i u Krista Nje-
gova bila okovana poganskim filozofijama...« I u svoje doba sv.
Bonaventura je naglašavao da nije dobro preveć vode (poganske
filozofije) ulijevati u vino) sv. Evandjelje (jer da je pogibelj da se
vino pretvori u vodu. Svakako, dao Bog da nam današnja esisten-
cialistička, fenomenalistička filozofija pomogne da produbimo i
upoznamo našu vjeru (rationabile obsequium) bolje nego je to uči-
nila filozofija jednog Aristotela, Platona, Avicene i drugih...

Fra KARLO BALIĆ
RIM